

УДК 338.48

Хромих Д.Р.

студент гр. МТЕ-112м

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Мамошенко Д.Ю.

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ СФЕРИ ОЗДОРОВЛЕННЯ У СВІТІ

Ринок оздоровчого туризму, пройшовши певні стадії еволюційного розвитку відповідно до загальних тенденцій і змін світової економічної системи й адаптуючись до нових умов світового господарства, суттєво трансформувався не тільки з погляду кількості учасників (від обмеженого числа розвинених країн,

які пропонувати унікальні оздоровчі медичні технології й послуги висококваліфікованих працівників до значного числа учасників з різних країн світу, що активно використовують наявні конкурентні переваги з метою досягнення стабільного рівня попиту на послуги оздоровчого туризму), але й у контексті якості пропонованих оздоровчих туристичних послуг. Все це підтверджується статистичними даними, що відображають динаміку розвитку світового ринку оздоровчого туризму.

Некомерційна організація Global Wellness Institute (GWI), місією якої є розширення можливостей оздоровлення в усьому світі шляхом просвіти державного й частки секторів про профілактичні заходи в області здоров'я й благополуччя, заявляє, що концепція оздоровчого туризму змінить майже всі аспекти подорожей, і оздоровчий туризм буде тільки швидше зростати в найближчі роки, оскільки він знаходиться на перетинанні двох величезних галузей, що швидко розвиваються: індустрії туризму з оборотом 2,6 трильйони доларів і ринку оздоровчих послуг з оборотом 4,5 трильйони доларів». Саме GWI першим передбачила ріст тенденцій в області оздоровлення, які перетворилися у вибухові багатомільярдні ринки, у тому числі: оздоровчий туризм, wellness-архітектура й дизайн, нерухомість wellness lifestyle і ін. [1]

У 2019 році GWI у своєму звіті «Wellness Economy Research» зазначив, що глобальна економіка здоров'я оцінювалася в 4,9 трильйона доларів США, а в 2020 році впала до 4,4 трильйона доларів США через масштабний вплив пандемії COVID-19. GWI прогнозує, що економіка здоров'я повернеться до свого стабільного зростання. Середньорічне зростання на 9,9%, а економіка здоров'я досягне майже 7,0 трильйонів доларів у 2025 році. [1]

Оздоровча економіка включає одинадцять секторів: особистий догляд і краса (955 мільярдів доларів), здорове харчування та втрата ваги (946 мільярдів доларів), фізична активність (738 мільярдів доларів), оздоровчий туризм (436 мільярдів доларів), традиційна та комплементарна медицина (413 мільярдів доларів), охорона здоров'я, профілактика та персоналізована медицина (375 мільярдів доларів США), Wellness Real Estate (275 мільярдів доларів), психічне

здоров'я (131 мільярд доларів), СПА (68 мільярдів доларів), оздоровлення на робочому місці (49 мільярдів доларів), термальні/мінеральні джерела (39 мільярдів доларів) [2].

За оцінками закордонних експертів, доходи суб'єктів підприємницької діяльності, що функціонують на ринку медичного туризму, склали 15 млрд. дол. США, величина доходів від реалізації програм лікувально-оздоровчого й wellness-туризму – 40 млрд. дол. США. За прогнозами фахівців у середньостроковому періоді спостерігається збереження представлених тенденцій, і до кінця 2023 р. рівень доходів від оздоровчого туризму зросте на 35% [3].

Країни світу з найбільшою кількістю населення (наприклад, Китай, Індія, Індонезія, Бразилія), або найбагатші (наприклад, Швейцарія, Австралія, Нідерланди), або країни, які поєднують розмір із багатством (наприклад, США, Японія, Німеччина, Великобританія тощо), найбільше витрачають на оздоровлення. США є найбільшим ринком з обсягом 1,2 трильйона доларів США, що майже вдвічі більше, ніж другий за величиною ринок Китай (683 мільярди доларів). На частку США припадає 28% усього світового ринку оздоровлення, тоді як на першу десятку ринків припадає 71% загального світового ринку.

Споживачі в найбагатших економіках щороку витрачають найбільше на оздоровлення. У всьому світі економіка оздоровлення становить 5,1% від загального ВВП, приблизно 1 з кожних 20 «доларів», витрачених споживачами в усьому світі, припадає на оздоровлення [1].

Успішність розвитку туризму в сфері оздоровлення визначається рівнем розвитку охорони здоров'я у відповідній країні, тому що від цього залежить стан матеріально-технічної бази центрів здоров'я, технологічна оснащеність, професійна підготовка персоналу, відповідність стандартів якості надаваних послуг в сфері оздоровлення рівню світових стандартів і критеріям міжнародних сертифікацій. Тобто, одним з ключових показників, який відбиває ступінь уваги держави і суспільства взагалі до здоров'я громадян є величина витрат на охорону здоров'я.

Крім того, на світовий ринок туризму в сфері оздоровлення значний вплив надають спеціалізовані рейтингові агентства, такі як Bloomberg, Nubeo, Medical Tourism Index, які формують звіти щодо розвитку туризму в сфері оздоровлення в країнах, що надають іноземним громадянам оздоровчі (в тому числі медичні) послуги.

Одним з найбільш великих і впливових рейтингових агентств є Medical Tourism Index (MTI), що працює за підтримки американського некомерційного дослідного центру International Healthcare Research Center. Дане агентство аналізує привабливість країни для медичних туристів на підставі критеріїв оцінки загального іміджу країни й екології навколишнього середовища, стану й розвитку медичної й туристичної інфраструктури, доступності і якості надаваних медичних послуг і формує інтегральний показник (Medical Tourism Index), що оцінює рівень розвитку й привабливості (рейтингу) країни для туристів, що потребують послуг туризму в сфері оздоровлення. За результатами 2021 року лідерами стали: Канада (76,47), Сінгапур (76,43), Японія (74,23), Іспанія (72,93), Великобританія (71,92) [4].

Таким чином до найбільш перспективних, з точки зору досягнення певного синергетичного ефекту, можна віднести оздоровчий туризм, який поєднує переваги здійснення туристичної поїздки та отримання загальних або спеціалізованих оздоровчих (медичних) послуг. Розвиток індустрії туризму при одночасному підвищенні інтересу до лікувально-оздоровчих технологій та здорового способу життя серед різних груп населення у всьому світі призвело до виникнення нових перспективних видів туризму, серед яких необхідно окремо відзначити відвідування туристських дестинацій з метою отримання широкого спектру різноманітних медичних послуг, які обмежені не лише лікувальними операціями, аж до хірургічного втручання, а й комплексом супутніх процедур.

Література:

1. Leading wellness economy research from the Global Wellness Institute. URL: <https://globalwellnessinstitute.org/industry-research/featured-reports/> (дата звернення: 19.10.2023 р.).

2. Wellness economy Statistics & Facts. URL: <https://globalwellnessinstitute.org/press-room/statistics-and-facts/> (дата звернення: 19.10.2023 р.).

3. Global Healthcare Travel Council. URL: <https://globalhtc.org/> (дата звернення: 19.10.2023 р.).

4. Medical Tourism Index 2020-2021. URL: <https://www.medicaltourism.com/mti/home> (дата звернення: 19.10.2023 р.).